

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պուշկարիոյ համար	12 ֆր.
արեւիակի վեցամսայ	7 "
Արսասահմանի համար արեւիակի	15 ֆր.
վեցամսայ	8 "
Աւերիկայի համար արեւիակի	3 ցլ.
վեցամսայ	1.50 "

Ծանուցում տողը ու ուրիշ երեսին համար 40 սանթիմ իսկ վերջին երեսին համար 20 սանթիմ է. հրեհին աւելի անգամներու համար 20 0/0 գեղը կը լաւայ:

Վառնայի համար ան ի 40 սանթիմ է

ՇԱՐՋՈՒՄ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳՈՅԻՆ. ԲԱՂԱԲԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏ՝ ԲԱԿԱՌԻ ԶՈՐԵՔԻԱՐԹԻ ԾԻՆՆԱՅԻՍ ԵՒ ՎԱՆՆԻԿ ՎՃԱՐԷ

Отговорникъ: СТЕПАНЪ КАНАРЯНЪ

Կամակ եւ որամ զի կն խմբագրութեան հասցիին

Редакция на вѣстникъ "Шаржумъ" Варна

Redaction du journal "Charjoum" Varna (Bulgarie)

Պուշկարիոյ համար ան ի 15 ՍԱՆԹԻՄ

Արսասահմանի համար ան ի 20 ՍԱՆԹԻՄ

Գրութիւնք եւ չնն տուիտ

ՇԱՐՋՈՒՄԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴ ԳՐՈՒՈՂԸ ԲԱԺՆԵՒԻՆԸ ՊԷՏԻ Է ԿԱՆՆԻԿ ՎՃԱՐԷ

Café Promenade Vienne

Այս շքեղ և ճարտար կը գըտ շուրի վիճէնն ա ձրանց ժօռէֆ քարափին վրայ. կը ստանայ զա նազան հայերէն թերթեր. Առ հասարակ բոլոր հայ կա՛մ արեւելքցի վաճառականները այս տեղ կը յաճախեն. Ուստի օտար երկիրներէ եկող հայերը կը հրաւիրուին գիտել հոս ուր պիտի գտնեն իրենց յարմար դիւրութիւնները և անհրաժեշտ տեղեկութիւնները:

Ի ՆՊԱՍՏ ԿՈՎԿԱՍԻ ԱՐԿՊՅԵՂԱՆԵՐՈՒՆ

Ո՞ր հայուն սիրտը չի մորմօքեցաւ, ժամանակէ մը ի վեր կովկասի հայութեան վրայ թափուած ահաւոր սղէտներուն լուրը առնելով. Բասմենցուցիչ մանրամասնութիւններ որոնք ամէն օր կը հասնէին մեր ականջին. զայս ըստ ի վերջ, զգո՛ւնք ի վերջ և սիւննաճամայն օգրարական ձեռն տուութեան բուռն, յախուռն, ստիպողական զգացումներ յարուցին մեր սրտին մէջ, զգացումներ, որոնք աղէտին անակնկալ ու սուրափելի մեծութեան առջեւ վստմացան, սրբացան ու մէկ քանի տեղեր արտայայտեցան գործնական աջակցութեան գերագոյն ճիգերով:

Իսկապէս, աղէտին տխուր նըկարագրութեանց ատեն, երբ կը հանդիպէինք հայկական մարտամբերու որոնք քայքայուի իրենց արեւնակիցներու պաշտպանութեան կը փութային. երբ կը տեսնէինք Պաթումի, Նուշիի և Նոյն իսկ Պաքուի մէջ հայ կռուող խմբեր որոնք քայքային պահ պանու՛մը իրենց վրայ առած՝ հերոսաբար կը կատարէին իրենց պարտականութիւնը վայրենի թաթարներու վնասակր ետ մղելով սարսափահար, գոհունակութեան երկար շունչ մը կարձակէինք. կը մխիթարուէինք այս նշանակելի երեւոյթը գիտելով:

ու զոգասանքի մաղթանքներ մեր շրթներէն կը վերանային. կը սլանային դէպի կովկասի մեր քոյ եղբայրները...

Բայց հոս վերջացաւ մեր պարտաճանաչութեան զգացումը. Հայկական դիւրաբորբոք խանդավառութիւնը այս անգամ ալ իսկոյն բռնկեցաւ ու վայրկեանէ մը մարեցաւ. Ոչ մէկ ջանք, ոչ մէկ գրական քայլ չառինք, մենք. Վառնացիներս, կովկասի տառապելներուն հանդէպ գոնէ պայտածանաչ ըլլալու համար:

Տխուր, շատ տխուր է այս անշարժութիւնը Վառնացիներուն. Բանի մը հարիւր ֆրանքի վախ ու աննշան գումարով մը չի կրրնա՞ն Վառնան մաքրել ամօթէ որ այլեւս գործնուած է իր ճակտին, անտարբերութեան զարհուրելի ոճրին համար դէպի իր կովկասի եղբայրակիցները. Վառնայի հայութեան պարտականութիւնը սեւ լի մեծ է, քանի որ Պուլկարահայութեան սիրտը ճանցուած է ան:

Մենք տեսանք նորնանման աղէտներուն առթիւ տարբեր ազգերու ամենէն ազդեցիկ անհատներն ու տիկիները, որոնք հրապարակ եկան և յայտնեցան կարեւոր գումարներ հանգանակել ինչպստ իրենց տառապող եղբայրներուն:

Ո՞ր են մեր փափկասուն տիկիները, դիրքի աէր ազնուափայլներն ու համեստուհի օրիօրգիները. իրենց վրայ է որ ամենէն աւելի կը ծանրանայ օգնելու պարտականութիւնը. Առիթ, միջոց, ժամանակ շատ ունին. Պէտք է ցոյց տան թէ ո՞ր աստիճան կարեկից ելած են իրենց եղբայրներուն ու քոյրերուն կրած տանջանքներուն և ո՞րքան խորապէս կը հետաքրքրուին այսօր անոնց ներկայ փճակով. Օգնութեան ձայները, հեծեծագին չե՞ն հնչեր ձեր ականջներուն տանջուող քոյրերու հիւժաւացած թոքերէն գորս սլանալով:

Գթութեան լուրերը յաւիտեան դադրեցան ձեր սիրտն յուզելէ:

ո՞վ հայ տիկիները, որ ուրիշի մէջ փայլելու համար շէք տեղը ուսած անշուշտ:

Յիշեցէք որ, այսօրուսն ձեր օգնութեան սպասողներուն մէջ, կային գուցէ այնպիսիներ որ ձեր պերճանքին քուսպատիկը կը վայելէին դեռ քիչ ժամանակ առաջ, բայց որոնք հիմայ ձեր գթութեան կը կայտին:

Կովկասը անհամար առիթներով հսկայ օժանդակութիւններ ըրած է մեզ. թրքահայերու, երբ համաճման աղէտներու են թարկուած՝ մենէ շատեր հոն կապաստանէին:

Մենք կրկնապէս ստիպուած ենք մեր պարտականութեան դիտակից ըլլալու. Փոխանք կատարել վայն լայնօքէն, լիօրէն թող առաջ անցնին անոնք՝ որոնք ամենէն շատ դիւրութիւններն ունին. Թշուառութեան օգնելը ոչ մէկ առարկութիւն չի վերցնող պարտականութիւն մըն է: Հայ ազգեցիկ տիկիներուն վրայ կը ծանրանայ ան. Առաջ թող անցնին ու ամօթապարտ չի ձգեն Վառնան...

ՇԱՂԱՊ

ՍԼԱՑԻԿ ՆՕՐԵՐ

ԲԱՐԻՁԻ ՀԱՅԵՐԸ

Ա.

Սեւ քիչ ըսեմ, զուէն շատ հասկը ցիրա, կըսեն ոմանք, երբ դառնայ խնդիրը խորհրդաւոր բանի մը շուրջը Հակոպակ միտիքակառնութիւնով ժամաւաճառ ըլլալու. սովորութիւն չունենալուս, նոյնը պիտի ըսեմ ես, — քիչ քրեմ. ընդարձակօրէն հասկըցէք... Նկարող արգիսցներու շարքին մէջ երկու գլխաւոր բաժիններ կան մասնաւորապէս. Մէկը՝ որ «բալէղը» ձախ ձեռքին. իսկ այժմ վեր ձիւրը բռնած, առջեւը զետեղուած քանվանսին վրայ կը քսէ ու կը պրտացնէ վրձինը. սալով տասնեակ գոյներ. ծանր հոգեմաշ աշխատանք. Միւսը ուրուագծողն է, որ, մատիտի քանի իր խաղերով կը վերջացնէ. Ո՞րն է լաւագոյնը. — բնականաբար առաջինը, պիտի ըսուի: Սակայն

նպատակս նկարչի հետեւիլ չէ. հոս պիտի հանդիսանամ ուրուագծող մը եւ ուրուագծեմ Բարիզի հայութեան ընդհանուր գծերը միայն. Ուրուագծուած մարդու մը գլխուն վրայ քաշուած 4 գիծը չը նշանակեր թէ այդ անձը ճաղատ էր եւ մազին քանակը չորս. Տեսնողը կրնայ ըմբռնել թէ այդ կը ներկայացնէ մազերու զէջ մը. նոյնն է մեր պարագային:

Ի՞նչ է ուրեմն Բարիզի հայութիւնը. Փոխ առնելով Ռուսահայոց սիրելի ֆուզը. Բարիզահայութիւնը կը ներկայացնէ հայութեան արեւելքի գէշեցիկներ. Բայց մենք քայլ մը ես յառաջ պիտի երթանք ու ըսենք. — Բարիզահայութիւնը կը ներկայացնէ Հայութեան խմբագրական մարմինը. Տեղւոյս հայութեան մեծամասնութիւնը բազկացած է գրագէտներէ, բանաստեղծներէ, եւ. նամանաւանդ ու մասնաւորապէս, խմբագիրներէ... Թէ ի՞նչ աստեճանի, ի՞նչ արժանիքի եւ ի՞նչ դիրքի տէր... ասի տարբեր հարց է եւ քիչ մըն ալ կ'ընտոտ. Բայց իրողութիւնը կանգնած է եւ կը մնայ առջիկ. հանդիպած հինգ հայուց 3—4ը վստահ եղիր թէ գրական ասպարէզով կը բազի եւ ատենց աննուան երկուքը խմբագրի պաշտօն ունին. Ի՞նչ թերթերու, պիտի հարցնէք. — Թերթերէն շատ քիչերը միայն գոյութիւն ունին, գոյութիւն ունեցող անոնց խմբագիրներն են. Ուսանողն էւ տիրացուէն մինչեւ գրաչարը խմբագրի դափնիին արժանացած են հոս, Բարիզ, ցոյց տալով որ իրաւամբ արուստրութեան կեդրոնին մէջ կապրինք. Ոմանք ալ քանի մը ամսուան զրկանքներու դատապարտած են զիրենք՝ փոքրիկ խրնայողութիւն մը երեւան բերելու եւ գոնէ 1 կամ 2 թիւ թերթ կրատարակելու, որով եւ խմբագրի նախանձեւ լի դափնին խելու համար:

Ահա՛ այս է Բարիզի միտէլիկէնցիան. ալ ու ձախ գրագէտ, մանաւանդ խմբագիր, խմբագիր ու խմբագիր... Ուսանողութեան մասին պիտի չը խոսիմ. անոնք բազմազունի են. — կայ մաս մը՝ որ ցուրտին գորս չելլիք՝ վերարկու չունենալուն եւ կօշիկ չը մաշեցնելու համար. իսկ ամառը՝ հանդերձի հնութեան պատճառով. Աստեց պտոյտի ճանապարհն է դպրոցէն տուն եւ քիչ մըն ալ օժտոտէն տը Լիւքսեմպուրկի մեկուսացած անկիւնները:

Կայ ուրիշ մաս մը, զանազան առատածեոն բարեբաւներու հովանաւորութիւնը վայելող կամ բարեմիտ

ծնողներէ թոշակ ստացողներու մասը, որոնց ուսումնական շրջանը կրտսկար Բլաս Սէն—Միչէլէն ու կանգ կանէ Գաֆէ Սուֆլէի առաջ, ան պաշտօնի Գաֆէ Սուֆլէն, որ հայ պատմութեան մէջ, ոսկեզօծ թէ արծաթազօծ, —որը որ կուզէք, —էջ մը պիտի գրուէ: Միւթիւններ ունին ասոնք, —այս ուսանողները որոնք ամէն օր նոր կտոր մը կաւելցնեն, այնպէս որ, եթէ փորձուի թիւ տալ, տարակոյս չունիմ որ զիս մաթեմատիկական նիսալի մէջ պիտի բռնեն սոյն սողերը կրեան եկած օրը: Ինչո՞ւ, որովհետեւ կատարակները օրէ օր բազմանալու վրայ են, հետեւաբար, լուռ անցնինք:

Քիչ մը վերը ըսինք թէ ունինք խմբագիրներու առատ պաշար մը Բարիզ, հայութեան ու եւ է մասը հայ թայթիլու շափ, (բայց արդէն որ մասը զուրկ է ասոնցմէ): Իսկ թերթի տեսակէտով, տեղականներուն հետ ալ մրցելու ընդունակ կրնայինք համարուել, եթէ ատոնք, յունիստ առտուան սուկներու նման, բուսած օրերին անգուծ օտքի մը տակ չը ճգմուէին: Ենթադրեալներէն զատ ինչքը չենք ունեցած: — «Համալսարան», «Ժողովուրդին Համար», «Ազատ Խօսք», «Արուսեակ», «Հերթք է» «Գոռնկ», «Ասպարէզ» եւ զետ քանիներ, զորս յիշողութենէս կը վրիպին... Եւ զետ քանիներ՝ որ պիտի գան... Բայց ապառնին վրայ չեն խօսիր. դա միշտ խաբող է: Բաւականանք միայն անցելով եւ ներկայով ու այդ, արդէն շատ իսկ է:

Ժամանակին, եւ դա իր սկզբնաւորութեան օրերուն էր կարծեմ, երգիծական սրամիտ կտոր մը կարգացած էի Ազատ Բեմին մէջ, աննման «Մարտիկ Ազատ» հեղինակ Մ. Կիւրճեանի գրչէն ելած, որով իր կտորին մէջ ցոյց կուտար թէ Աստուած իսկ չուարած է թէ ինչ յանցանք տայ հայ խմբագիրներուն, յանի որ երկնային վճռարեկ ատեանի որինագրքին մէջ այդ արտիւն դարձան ու այդ յանցանքին պատիժ դրուած չէր՝ նոյն Աստուածն իսկ չը կրնարով իր ամէնագէտ մտքով նախագուշակել թէ՛ օրին մէկը տասնկ մահացու մեղք մըն ալ պիտի երեւան գար եւ որուն անճարժեշտ էր սահմանել պատիժ մը:

Հոն ալ, եգիպտական տաք կլիման ալ, տարակոյս չը կայ որ առատ խմբագիր բուսցնելու ընդունակ է, որ առիթ տուած էր Մէնկիւնին այդ հատուածը. յղանալ...

Սակայն, ինչպէս ոչ ըսի ու նորէն կը կրկնեմ, Բարիզի հայութիւնը անզուգական, անմրցելի է սոյն արտագրութեան մէջ:

Ուրեմն ալ ինչ ունինք դանգաճելու. երջանիկ չենք... Իրողութիւնները ինքնին կը խօսին. հարկ չը կայ մանրամասն բացատրութեանց:

Հիմա դարձնենք աչքերնիս անդին եւ տեսնենք թէ այս խմբագրական ու գրագիրական բանակին զէմ ուրիշ ինչ ոչ ունինք Բարիզի հայութեան մէջ:

Մ. Տոյակ (Շարունակելի)

ՆԱՍՏԱՅԱՏՈՒՓ

Չը վճարող բաժանորդներուն. —Կը խնդրենք որ մինչեւ փետրվար շտապեն իրենց պարտքերը վճարել:

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՅԱՏՈՒՓԵԱՆ ԵՆՈՐՈՇՆԻՐ ԵԱԽԱԳԱՀԸ ԱՐՄԱՆ ՓՍԽԻԲ

Յունուար 5 ին պուլիարական հեռագրական գործակալութիւնը Բարիզէն կը ծանուցանէր թէ՛ 443 ձայնով Պայիէր ընտրուած է նախագահ ֆրանսական հանրապետութեան:

Ժողովը կէսօրէն վերջ մամր մէկին սկսած է 4ր 10 վայրկեան անգամ լմնցած է:

Ընտրութեան արդիւնքը, մեծամասնութեան ծափահարութիւններու մէջ Պայիէրին ծանուցուած է. Բուլիէն, Հանրապետութեան նորընտիր նախագահին հաղորդած է. կառավարութեան շնորհաւորումը և բարեմաղթութիւնները: Պայիէրը վերջին աստիճան յուզուած, յայտնած է իր շնորհակալութիւնը, յայտարարելով թէ՛ Գապիտի հետեւի նախկին նախագահ Հուպէի քաղաքականութեան, որ 7 տարուան ժամանակ միջոցին մէջ, առնականութեան, տոկոսութեան, ազգասիրութեան և անողորմակալութեան խառնեան հանդիսարարած է:

Նմանապէս Տումէր, Պայիէրը շնորհաւորեց, անոնց տեսակողութիւնը շատ կարճ եղած է: Ընտրութենէն ետքը Պայիէր Բարիզ վերադարձած է: Գապիտի պաշտոնը գացած է, Հուպէին այցելելու, յետոյ այցելած է ծերակուտականներու պալատը:

Հանրապետութեան նորընտիր նախագահը, փետրվարին պիտի ստանձնէ իր պաշտօնը:

Պայիէրին կողմնակից եզոզ մեծամասնութիւնը ապշեցուցիչ չէ, այլ ընդհակառակը, բուական համեստ, այսու նա գտրձեայ ապացոյց մըն է թէ՛ առ այժմ Պրանսայի մէջ արմատականներու և աւակապետականներու քաղաքականութիւնն է որ կը տիրուպետէ:

Արման Պայիէրը ծնած է 1842 ին, Հարաւային Պրանսայի, Մէզէն գիւղի մէջ, ուր շնորհիւ իր վարժուքի, բարեացակամութեան, իրաւաբանական հասկացողութեան, բնաւորութեան և անկեղծութեան մեծ ժողովրդականութիւնը կը վայելէ: Այս բարեմասնութիւններու շնորհիւ Պայիէր հասարակական կեանքի մէջ ունեցաւ յաջողութիւն:

Իրաւաբանական ուսմունքը աւարտելէն Էտքը, Պայիէրը Նէրաք քաղաքի քաղաքապետը ընտրուած է, իսկ 1876 ին երեսփոխան, և այս իսկ պատճառով Բարիզ փոխադրուած է:

Վերջին 15 տարուայ շրջանին մէջ, նա 8 անգամ նախարար է

զաւ, 1883 ին նախարարացեալ նոյն իսկ:

Մերակոյտի անգամ ընտրուած է 1892 ին, ու անկէ անմիջապէս վերջը նախագահ, ֆրանսական բարձրագոյն խորհրդարանին: Պրանսայի նորընտիր նախագահը ընդհանուր առումով, ունի հոգեկան ձիրք ո՛չ սովորական, իբր քաղցրաբարոյ, իրաւասէր, յարգելի և բարի մարդ:

Ինչպէս Հուպէն, նոյնպէս Պայիէր, սրտագին կը սիրէ իր ձեռնդրվալորը, ուր նա կոնցնէ տարուան մեծագոյն մասը, և այս պէպանութեամբ կը զբաղի:

ԳԻՏՈՒԿՈՒԹԵԱՆ, ՈՐՁԴՈՒԳ

Միւրի վարդօ:

Այսքան լուրստանս պատճառը գուցէ Ձեզ յայտնի չէ. երբէք էլ չը պիտի արձանագրէի այս սխտոր եւ միւրեւոյն ժամանակ գաւառի դէպքերը, այդպիսով առիթ տայ մեր շարասութեան կենտրոնը որ՞իւրեք մաղձը թափեն մեր գլխին, բայց ստիպուած եմ յանուն սուրբ գաղափարի այս քայլը անել խիղճ հանգիստ չէ. սիրտս կտրատուած է. համբերութիւնս էլ հատաւ. մինչեւ երբ լուր, համբերելը երբ վերջին տարիներս յոկ անձնական շահերից զրուած մի շարք բազմախնդիրներ, ետաւընդ մտնելով մեր կուտակը. մէջ, ինչ զգելի ստորութիւններ ասէք չկատարեցին, նորանք պիտեցին յեղափոխութեան սուրբ անունը յեղափոխութեան թարմ, մաքուր մթնոլորտը վարակելին իրենց անմաքուր ապականած շնորհալու աչքն էլ չզնչէին վրանս այն՝ կրկնում եմ երբէք չպիտի խօսէի եթէ այստեղի մի քանի ցուցամյան հասներ գործի գլուխ անցնելով հայ ժողովրդի շահերը չզոհէին կուտակուած թեան այն էլ յօգուտ իրենց գրպանի, այդպիսով չպիտի անցնեցնելուց յետոյ առիթ են տալիս ինձ խօսելու:

Սյնօրեանից երբ դուք սկսեցիք Ձեր էրապարակային մերկացումները մեր կուտակուածութեան մէջ տիրող յեղափոխական ազնիւ դիմակի տակ թաքնուող մի շարք կեղծ յեղափոխականների գէ՛մ, այն՝ այն օրեանից ես մի առ մի սրտի բուռն զգացմունքով յետեւում էի ձեր ամեն մի քայլին, ես յոյս ունէի որ ահա մի քանի մերկացումներից յետոյ ամեն ինչ իր նախկին գիրքը կստանայ, բայց աւա՛ղ, ցաւ ի սիրտ, փոխանակ ձեզ նրման անկեղծ անձնէր յեղափոխականի հրապարակային մերկացումներից ամաշուկարմիրու և հայ ժողովրդի կոպէկներից կազմուած խոշոր գումարները շահագործելուց դադարելու ընդհակառակ աւելի յանդուգն են դառնում մի տեղ նոյնատեսակ գումարներից մի քանի շառլաթաններ սպառում են իրենց ստոր կրքերը յագեցնելու եւ զարձանալու, իսկ մի ուրիշ տեղ նոյն ազդեցից գոյացած գումարները վատնում են մի ինչ ոչ գաւազակութեամբ, մի թիրթուկ հրատարակելու համար որի երեւան գալն էլ բոլորովին կարեւոր չէր, ինչ, միթէ այս կերպով մենք յեղա-

փոխական կայծը արժարեցի՞վ վերջ պիտի դնէք հայկական արիւնտոսներկային: Ո՛վ դու զիտութեան վսեմ Աստուած թափիր քո սթափիչ հոգուց թշառ Հայկայ զաւակների սրտերի մէջ որպէսզի հիասթափուին, և ո՛վ դուք անցեալ սուրբ նահատակները ցուրտ հողի տակից բարձրացրէ՛ք ձեր գլխերը տեսէ՛ք մեր արիւնտոսներկան... մեզ համար թափած ձեր հայրենասիրական անքիծ արիւնը եւ ազնիւ զգացմունքները, ուրականները թո՛ղ խօսին ներկայիս կատարուելիքների համար, ու վերջապէս ո՛վ դուք, հայ ժողովրդի ապագայ անձնէր գործիչները, անխնջ մշակները, շուտով դուրս եկէ՛ք ապագայի մութ խորշից, ասե՛ք հայի սրտից արիւն է նուեւ զեռերի նման,՝ բաւական չէ՛ ամեն տեղ գոյութիւն ունենալու իրաւունքից զրկելու, բաւական չէ՛ դեռ մեր բազմախնդիր, հացկատակ յեղափոխականներն էլ մի կողմից են սկսել շահագործել խոր անդունդի յատակը նետուալ աւբաղջ հայ ժողովուրդը Մինչդեռ կողմս սու՛մ, Հայաստանում մասնաւորապէս Աստուած հայր մատուած է ծայրահեղ թշառութեան, սովաւթութիւնից տանեակ հաղարարութեան հայերի աղիքները գալարում են դեռ թողած բազմաթիւ մէկը միւսից աւելի շիրա կտրատող տաճանները: Դո՛ւք ազգակերներ անարժան յեղափոխականներ սխալակցե՛ք վարդօի սուր սլաքներից, սուր եւ թունաւոր նետերից քանի ոչ չէ որովհետեւ ցանկալի ժամը մօտ է, որ բազմաշարք հայ ժողովրդի ծոցից ժամանակը դուրս կը բերէ խխտ անկոմակալ եւ անձուկը հարազատ զաւակները, արգար դատաւորներ որպիսին է վարդօն՝ ձեր գործերին հատուցումը տալու համար, այս սթափեցե՛ք դուք յեղափոխական դիմակի տակ թաքնուած հրէշներ, դաղիցե՛ք անխղճարար, առաքուէն իշուառ գերեզմանի դուռը հասցրած ժողովրդի կոպէկներից կազմուած գումարները շոայլելուց: Ահագին գումարներ հանգստութեամբ մարտնչելով հանդերձ քաշարար իւրաքանչիւրը մի մի ամբիոնից ազատ համարձակ պոռոտախօսում էք որպէս ժողովրդի սրտայաւ բարեկամներ...:

Համբոյրներով քո Պահկաստան Հարւած Թ. Գ.—Այս տեղ էլ ինչպէս շատ տեղեր ատելութեամբ են խօսում ձեր եւ «Շարժում» զէմ:

ԱՆԳՆԻՆԵՐԷՆ ԱՐՈՒՐՄԷՆԻԱՍ

Պիւր Արմէնիա՛սի մէջ կը կարգանք հետեւեալը. Պէտտօնի մէջ հրատարակուած է առաջին թիւը անգլիկէն լեզուով Պիւր Արմէնիա՛ս անուն նոր թերթի մը որ պիտի գրէ ինչպստ հայկական գատին: Թերթին հրատարակիչները կողքերուն վրայ գրած են Պէրլինի դաշնագրին ԾԱ և կիպրոսի պայմանագրութեան առաջին յօդուածները, որպէսզի կառավարութեանց ու ժողովուրդներու աչքին առջեւ ըլլան միշտ այն հանգիստը պարտականութիւնները

զորս Եւրոպան իր վրայ առած է. Առաջին թիւին նախաջողութեամբ խօսելով այս յօդուածներուն վրայ, կըսէ թէ անոնց կիրառութիւնը օգտակար պիտի ըլլար ոչ միայն Հայոց, այլ բոլոր օսման-ցիներուն: Թարգմանաբան շնորհ ըլլար, կը գրեն, երբ կրնա՞ն ինք բարենորոգմանց պէտքը որոնք թուրք ժողովրդին մեծ մասնութեան օգուտ պիտի բերեն: Հայկական բռնակալութիւն մը չէ որ ստեղծել ջանալու է թուրքերու վրայ, փոխանակ հիմակուան թրքական բռնակալութեան որ հայոց վրայ կը ծանրանայ, այլ ամենուն համար համահասարակաւ արդար րէժիմ մը: Թերթին հրատարակիչը, Սթէտ, կը խրատէ հայերը որ կազմակերպուին ու իրար հասկնան: Օգտակար կը գտնէ որ իրաքանչիւր եւրոպական մեծ քաղաքի մէջ հայկական մէլիէկ յանձնախումբներ կազմուին որոնց գործը ըլլայ տեղական հայութիւնը կազմակերպելն աւարտեցանել այսպէս բարենորոգումներէ կարեւոր օգուտներ իրենց ընդունակութիւնը:

Վերջին Պերնար, Բրէտանիէն ուրիշներ համակրական նամակներ ուղղել են անգլիներէն որոնք Արմէնիաի խմբագրութեանն:

ԱԼՔՈՒՆ ԱՂԵՏՆԵՐԸ

Սլքոյաժողութիւնը ազէտ մըն է որ անբնիկ կը գործէ, մարդկային ընկերութիւնը, ազգը, սերունդը կը փճացնէ: Իր վնասները բազմա տեսակ են, բայց գիտութիւնը կրնայ զիրաւէ դէմ գնել անոր: Աստուծոյ չի գար անիկայ, այլ մար-

Օ Ք Ք Ա Վ Մ Ի Ր Պ Օ

Ա Պ Պ Ե Ժ Ի Ի Լ

Բ. Մ Ա Ս (Հատուածներ)

Հայրս չսկից հանթիւր որ կը ծր խար ու եկաւ նստաւ Անպատճառ ըստածներուն վրայ խորհած ըլլալու էր, որովհետեւ, երբ տեսաւ թէ իր կինը անհանդիստ ու երագուն է միշտ, գործովանքով մը անոր ծուղկերուն զարկաւ ըսելով:

— Անուշիկս գլուխդ մի ճախնելի... մեր ընկիւղը որոշեմք պատահականութեան հանդէպ... փոքր Աստուծոյ, ինչեքնիս պակաս է... շատ շատ այն պիտի ըլլայ որ քիչ մը աւելի տարբերութեան ալ պիտի աշխատիմ:

Յետոյ, զարթորէն, կատաղի ձեւով աւելցուց:

— Ինչ լաւ կըլլար, եթէ մերթ ընդ մերթ համաճարակ մը գար հոս: Մայրս ըմբոստացաւ, Խիստ ձայնով մը՝ որուն կ'ընկերանար վճռական մէտք մը:

— Ո՛չ... ըսաւ, չի պիտի թոյլ տամ որ ըստի թէ վրանիս կը խըն-

դոց ստեղծածն է, սկզբնապատճառ ունենալով մոլութիւնը:

Բարոյական ու բժշկական գիտութիւններն ամէն ժամանակ յաղթած են մոլութեան: Հետեւաբար դարձան իր ազգէտի մը վրայ է խնդիրը:

Իսկզբան, մարդս գոհ չէր իր արբամագրութեան ներքեւ միակ զանգի մը ունենալով, ուստի ջանաց ընտելեան բոլոր արտագրութիւնները գործածել, զանոնք այբուական րմ պելիքներու վերածելու համար: Եւ ասիկա տեղի ունեցաւ այն երկիրն որուն մէջ մանաւանդ ուր այդին չէր հասներ: Հետեւաբար խմբորակ րմ պելիքները պատրաստուած են ամէն ժամանակ եւ ամէն ժողովուրդներու մէջ, նոյն իսկ ամենէն նախնականներուն եւ ամենէն վայրենիներուն մէջ: Պիլիոս կը թուէ տասերի տեսակ այբուական ըմպելիքներ, իրմէ հազար ու թը հարիւր տարի ետքը, Բաօլո Մոնղոլկաձա կը յիշատակէ մտաւորապէս հարիւր վաթսուն գանգան ըմպելիքներ, Եւ, այս թիւին մէջ չեն, այլ ուր, օղին եւ կարգ մը խմելիքներ որոնց չորկար ցուցակը կը ներկայէ:

Այսօր, այբուական ըմպելիքները անհուն պէտքերով թիւն մը ունին եւ անոնց տեսակը անհայտելի է:

Չկայ ցաւ մը, ստուապանք մը որուն չենթարկուի այբուաժողը: Եթէ այքէ անցունենք այն խանգարումները զորս կը պատճառեն այբուական ըմպելիքներու բազազրութեան մէջ ներմուծուած տարրերը, այբուաժողին քաշած հիւանդութիւններն ու ցաւերն աւելի բազմատեսակ եւ աւելի ահուկի կ'ըլլան:

Այբուաժողութիւնը կը վնասէ միանգամայն ընտանիքին սերունդին համայնքին: Եթէ այբուաժողը թշուառ ու տառապագին կեանք մը անցունէր միայն, եթէ յիմարանցի մը կամ հիւանդանոցի մը մէջ մեռնէր կամ անձնասպան ըլլար, այլ տը այնքան մեծ չը պիտի նկատէինք: Բայց չարիքն ողբ կանգ չտաներ, նախ, եւ յաճախազէպ կերպով, այբուաժողին եղենազորը կը դառնայ, գոյ կ'ըլլայ, մարդասպան կ'ըլլայ, յետոյ

զան... ես վճռած եմ ինքզինքս պաշտպանել: Նախ եւ առաջ, պէտք է որ քաբուշինեաններուն երթաս:

— Ե՛ս, աղաղակեց հայրս, նստած սեղան վեր ցատկելով: Ե՛ս... բայց ո՛չ, բայց ո՛չ:

— Համբերէ ոչ ըսելէ առաջ, տէր Աստուած:

Յետոյ աւելի արագօրէն խօսելով շարունակեց:

— Պէտք է որ քաբուշինեաններուն երթաս... հասկցիր գիտ... հոն եղբայրդ կը սուսնեն Առանց նուաստանալու, առանց լալկանութեան, առանց հաշտութիւն խնդրելու պիտի խնդրես իրմէ որ Սպարթի գաստիարակութիւնն ստանանէ... Այգերթը իր սանն է:

— Բայց աւագերէ՞քը, ընդ միջեց հայրս, պիտի դժկամակի:

— Աս հոգը ես վրաս կ'առնեմ: Անգամ մը երբ պատկիւր տեղաւորենք, կրնաս հասկնալ թէ մեր գործերը աղուոր մը կարգի կը մտնեն այլեւս: Պէտք է որ ճարպիկօրէն վարենք գործը:

— Բայց զիս չի պիտի ընդունին:

— Ինչո՞ն գիտես:

— Պատմութիւն է այդ ըսածդ:

— Ինչ պատմութիւն, պատմու-

վնաս կը հասցնէ իր ընտանիքին, կը նոյնը, զաւկներուն, դառնութեամբ կը համակէ անոնց կեանքը եւ կը պատահի իսկ որ անոնց կեանքը ինչէ: Սերնդականութեան տեսակէտով, այբուաժողութեան հետեւանքները շատ աւելի վտանգաւոր են, արեցողներու զաւկներէն ոմանք ապուշ ըլլալն ուրիշներ մտաւորական տկարութեան նշաններ կը կրեն, բարոյական վատթարացումով մը որ ընկերային ստորին խաւերուն վրայ կը նետէ զանոնք: անոնց մէջ պատիկ թիւ մը չեն կազմեր նաեւ յուսնոտներ, խուլ համբեր, խոլաւորներ, զգազարներ եւն:

Պէտք եղածին չափ ուշադրութիւն չենք դարձունելու մանուկներուն այբուաժողութեան վրայ: կը խնդանք կը շատանանք ուսերնիս ինքնուրուք: Եւ սակայն Տօք, Պատմութիւն կը հաստատէ մեզ մեծ մեծապէս կը սխալին: արդ պէս շարժելով: Եթէ այբուաժողութիւնը գոյութիւն չունի, ուրիշ ինչ անձանօթ պատճառի հետեւանքով է որ դարուս տղաքներուն մտաւորականութիւնն այնքան տխուր կերպով կը շեղի ուղիղ ճամբէն, ինչ բացորոշ շարժառիթ կայ անոնց բը նաղդները դէպի շարք մղելու եւ անոնց մասաղ ուղիղ յոռի գաղափարներով տողորելու համար:

Յետոյ, եթէ նկատողութեան առնենք սերունդը, պիտի կրնանք հաստատել թէ այբուաժողութիւնը զըխաւոր պատճառներէ մէկն է համայնքի մը պակսելուն եւ անկամար Արդ, ո՛րն է ազէտ որ կրնայ հաւասարիլ այբուաժողութեան առաջ բերած վնասներուն:

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Տեղիոյ թաղ, խորհուրդը Հոգաբարձութեան հետ համախորհուրդ հրահրագրեր զրկած էին անցեալ հինգշաբթի Վառնայի ազգայիններուն, ուր կը յայտ-

թիւնը ո՞րն է, հօրեղբայր մը որ իր եղբորորդուն դաս կուտայ, ասկէ աւելի ընկան ըսն կայ միթէ: Սակէ գատ, արբան կը ձանձրանայ կոր, ասիկա ժամանց մը կ'ըլլայ իրեն:

— Բայց եթէ մերթէ՛

— Է ինչ ընենք, ետ կը դառնաս, ու գործերը բոտ առաջնուն կը քային... գոնէ խիղճներնս հանգիստ կ'ըլլայ, բան մը փորձած կ'ըլլանք:

Հայրս զուխը քերեց, որպէժի գանկին մէջէն յաղթական պատասխան մը զուրս ցայտեցնէ: Այլեւս փաստելը սպաղիբ էին ու է առարկութիւն չէր ներկայանար մտքին: Չանձրացած համաձայնեցաւ:

— Է՛հ, իող անանկ ըլլայ հեծեց ճիզով մը, այս օրերս կը հանդիպիմ:

— Ինչո՞ւ ձգձգել... Այդ առողջութեան տէր մէկը կրնայ այսօր վաղը մեռնիլ: Ինչ գիտնամ: Վաղը երթալու է:

— Շատ ազէկ, վաղը կերթամ;

Յաջորդ առաւօտ հայրս տան մէջ կը թափառէր, դէմքի անորոշ արտայայտութեամբ մը: Պատուակ կը փնտէր մեկնումը ուշացնելու համար, կը ճարտարորէր ստիպողական զբաղումներ գտնելու մէկէնիմէկ, որոնք կարենային քանի մը ժամ եւս

նեն թէ դպրոցին պիտուէն ապահովող քանի մը կալուածներ ձեռք բերելու համար, կը փափաքին ազգ, իշխանութիւններէ բոլորովին անկախ ընկերութիւն մը կազմել, և ասոր համար կը հրաւիրէին զանոնք անցեալ կիրակի գումարուելիք ընդհանուր ժողովին մասնակցելու:

Բայց այդ ժողովը տեղի չէ ունեցած թաղ, խորհուրդին գոհացուցիչ թուով պատասխանողներ չի գտնուելուն համար:

Վերջին պահուն ստացած ենք երկրորդ հրահրագրի մը զոր յաջորդով կը տպագրենք:

— Պուրկազի «Արարատ» ընթերցարանին վարչութիւնը կիմացնէ թէ վիճակահանութիւնը տեղի ունեցած է և շահող թիւը եղած է թիւ 70 ի Սօֆիա:

— «Բանասէր» խմբագրութիւնը կը ծանուցանէ թէ տպարանական փոփոխութեան պատճառաւ այդ թերթին հրատարակութիւնը ուշացած է: Բայց այսուհետեւ կանոնաւորութիւնը ապահովուած է, որովհետեւ իր յատուկ տպարանին մէջ պիտի տպագրուի: Խմբագիրը իր բաժանորդներուն գիմուս կընէ որ իրենց պարտքը վճարեն:

— Եղի կիմացնեն թէ՛ քաղաքիս առաջնակարգ տուններու մէջ պաշտօնավարող մէկ քանի գրագիրներ արդէն հիմնարկած են «Գրագիրներու ընկերութիւն» մը յունուար մէկէն սկսած: Անկեղծօրէն յաջողութիւն կը մաղթենք իրենց:

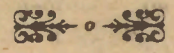
— Շիրազի ձերբակալութիւնը մեծ իրարանցում յառաջ բերած է Պոլսոյ քաղաքական շրջանակներու մէջ, կը կարծուի թէ յիշ-

յետաճել զարհուրելի տեսակցութիւնը: Երբէք համարձակութիւն չէր զգար իր մէջը այդ այնպիսի քաղաքաբար իր եղբոր յայտնելու... Ինչ պիտի ըսեր հազա: Ոչինչ, բնականաբար:

— Եթէ Ալպերթը ներս տանիմ... հարցուց:

Միակ չըլլալու պէտքը կը զգար սոսկալի արքային դէմ ելլելու համար: Չիս հետը առնելով կը կարծէր թէ աւելի հեղինակութիւն, աւելի ապահովութիւն պիտի ունենար կը մտածէր նաեւ որ իմ ներկայութեանս արբան ինքզինքը աւելի պիտի զսպէր...

(Շարունակելի)

եալը եկած է Սուլթանին դէմ գործուած փորձը յաջողցնելու: Քովէն շորս անցազիր գտնուած է, զանազան անուններով:

ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՂԵՆԱԿԱՆ ԱՐԱՐՔԻՆ

ՀԵՂԵՆԱԿԱՆ ԵՐՈՒՆ

ԸՆԴՀ. ԴԱՏԱՍՍԱԶԻՆ ԶԱՒԸ

—(—)

(«Մանգու մէք-էֆֆեարուն քաղուած»)

(Շատ. նախ. քիւնէն)

Առաքելին այս խոստովանութիւնը կանոնական խաղաղութեան և դիտողութեան արդիւնքին համարձակութեամբ անկատուելով, ձեռնարկուեցաւ Հնչակ ընկերութեան նախագահի վկայականին արժանացող խոհարար Հաճի Նշանի ձեռքակալման և անոր խանութիւն ու տան խաղաղութեան: Հաճի Նշանի տան ու խանութիւն մէջ ու է ուղարկու բան մը շտեմնուեցաւ և առաջին հարցաքննութեան մէջ ալ յայտնեց թէ յեղափոխական գործերէ խոտովայն վարագաններէ եւ ձեռք բերած նախագահի դիրքէն բացարձակապէս տեղեկութիւն չունի: Բայց երբ Առաքելի հետ երես երեսի բերուեցաւ և երբ ցոյց տրուեցաւ ամէրբքան կտաւը ուր գրուած էր Քովէն Երուսաղէմի մօտ իր անձնական կարեւորութիւնը զրոյստ ասպնուցանող վկայագիրը, այն տահն Հաճի Նշան ալ եւս չի կրնալով պնդել իր ուրացումին վրայ ճշմարտութիւնը խոստովանեցաւ հետեւեալ կերպով. —

Ինքը ասկէ տասը տարի առաջ Հնչակ Հայ քովէնի անդամակցելով մեծ ծառայութիւններ մատուցած է, յիշակ ընկերութեան գործերը կարգադրելով, Նուիրահաւաքութիւններ ընելով եւ անդամներ շտեմնելով, Նշանի այս ծառայութիւնները բուն քովէնի հիմնող անձնակալու անձանց քանակութեան արժանացած են, որոնք Նշանին Սեբաստիայէն Պոլիս վերադարձին ի վարձ անոր մատուցած ծառայութիւններուն, իրեն յանձնած են այս վկայականը՝ այսինքն կառուի վրայ գրուած ճիշդութիւն Նշան յայտարարեց թէ անկէ ետք այլ եւս չէ հետապնդած Հնչակի յեղափոխական գործերը, ո՛չ ալ անոր խոտովարական նպատակին հետ մտած է. այսպէս տարիներ անցնելով քովէնի հիմնադիր անդամներուն հետ թղթակցութիւնն ալ ընդհատուած է, որոնց ո՛չ բնակավայրը ո՛չ ալ ողջ կամ մեռած ըլլալը գիտէ: Վերջերս վճարուած Բէնտիլիան (որուն անունը Արշակ է քովէնի մէջ) Սիւլիո Րիչի (այսինքն վահան) փառ Յուզանովիչ (այսինքն Աշոտ) եւ թրաւսա Եուզանովիչ (այսինքն թորգոմ) մէկիկ մէկիկ Նշանի քով գալով կըսեն թէ իմացած են որ ինքը (Նշան) Հնչակ ընկերութեան Պոլսոյ մասնաճիւղին պետն է եւ թէ անհրաժեշտ է որ հիմա ալ մասնակցի յեղափոխական արարքներուն ու իր օգնութիւնը ընձեռէ անոնց: Նշան խոտովարական գործերու համար ունեցած ընդունակութեան ու հիմունքի վեր անոնց վախճուած ըլլալուն հետեւեալ քով կընդունի առաջարկը եւ

լքած Հնչակին տեղ այս անգամ կանգնակցի Կրօնական որուն անդամակցի կընէ նաեւ իր հայրենակիցը դոնապան Առաքելը: Նշան նկատելով որ Հիւանդանոցը օտմ. պաշտօնէութեան հետապնդումներէն եւ հսկողութեան զերծ է, հոն Առաքելին հետ կը կարգայ Կրօնակ լրագիրը եւ հետեւելով վերոյիշեալ անձանց թելադրութիւններուն, հրահրութեան ու պայթուցիկ առարկաները հիւանդանոցին մէջ պահել տալու մտք կը սկսի ձեռնարկներ ընել դոնապան Առաքելի մօտ, զոր արդէն յաջողած էր անդամակցի ընել Կրօնակի: Նշան խոստովանեցաւ թէ, ինք համոզեց դոնապան Առաքելը, որուն քովէն գտնուած յիշակ պայթուցիկ հրահրութեան իր միջնորդութեամբ Հիւանդանոց փոխադրուած ու պահուած են: Երբ հարցուեցաւ թէ, նախագահութեան վկայագիրը ինչո՞ւ համար կառուի վրայ գրուած է, Նշան պատասխանեց թէ երբ խոտովարական ձեռնարկը գրուի հանելով կատարելապէս զործարկը, իր խոտովարական ջանքերը ապացուցանելու համար այդ անիծելով վկայագիրը ցուցնելով վարձատրութիւն մը պիտի ապահովէր, եւ անոր համար կառուի վրայ գրուած է սր երկար տան անգղ մնայ ու չարտի: Նշան յայտարարեց նաեւ թէ, ինք Պոլսոյ մէջ տեղի ունեցած Հայկական նախկին ղեկավար ալ մայրաքաղաք կը բնակէր եւ տեղեկութիւն առած էր կատարուելիք յեղափոխական ձեռնարկներէն ու մտադրութիւններէն:

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հ Ա Յ Կ Ա Կ Ա Ն

Յրահաւ-Հայկական կովիզէն, Միացեալ Նահանգներու նախագահ պարոն Բուզվէլիին նամակ մը ուղղած է, որով կը խնդրէ հայոց սպիտակ համար միջամտել—այնպէս՝ ինչ որ ինքը յարուսր կը գտնէ—այն կառավարութիւններու մօտ, որոնց երկրի մէջ հայերու վրայ բռնութիւններ կը լինեն, ներկայ նամակը ստորագրողները կը յուսան թէ՛ Բուզվէլիի ձայնը Յարէն կ'ը լսուի, որ իր մարդասիրական զիտաւորութեան ապացոյցը տուած է: Յետոյ անոնք կը պահանջեն ստիպել եւրոպական պետութիւնները, որ պէտքի օգնեն տանկական կայսրութեան հպատակներուն՝ հասարակաց ընդհանուր խաղաղութիւն և կարգ ու վստահ պարգեւել, որոնց չգոյուութիւնը այս կայսրութեան մէջ, այնքան զգալի թիւններու պատճառ եղած են, և մեծ ձախողութիւնով մը կը սպասուի վերջ գտնել:

Վերոգրեալ նամակը, շարադրած է գիտութեանց ճեմարանին, ինչպէս ատենադպիր Պէրգլօն, ստորագրած են: Լէօն Պուրժոմ Էստրուէլ տէ Կոնստանտին, Բոլ Լըրուա Պոլիս Կաղղիայէն, և Իզաիայէն ու Անգլիայէն շատ մը երեւելի անձինք:

Ք Ո Ւ Ր Ք Ի Ա

Շիրազի խանի գէթա Բալասա պանդոկին մէջ կը շտարէն և ապօրինի ձեռքակալութիւն, հիմայ բաւականին լուրջ գիտնագիր

տական գիտնագիր մը աւելի կը ծանրանայ: Նէճիպ բաշա Մէլհամէն, պարոն Նուուսի, (վերստեսուչ պարսկական կառավարութեան մաքսատներու և պէլճիգական հպատակ) ատենադպիրն բողոքին պատասխանելու տեղ, սպասուեցաւ է զինքը ձեռքակալել: Պարոն Նուուսը պարսից զեպանին կորովի բողոքագիր մը ուղղած է, և զոհացում կը պահանջէ:

Պարսկական դեսպանութիւնը, շատ զբաղած ըլլալով, Պարսկա-Խրքահան շէյքը հողարածի հարցով, այս Բասին շատ թոյլ կը վարուի: Սակայն պարոն Նուուսը, ուղղակի պարսից կառավարութեան և Նոյն իսկ Շահին գիմել վճարած է:

Օտարահպատակ զայթականութիւնները շատ մեծ հետաքրքրութեամբ կը հետեւին այս գէթաքին:

Պոլիս.— Թրքա—Պարսկական շէյքը հողարածի վրայ շատ մը զօրք ուղարկուած է: Չորրորդ զօրք բանակէն, արդէն 25 ջոկատ մեկնած է: Ասոնց հետեւելու են և ուրիշներ: Կը կարծուի թէ այս հարցը շատ սուր կերպարանք մը պիտի առնէ:

Բարձրագոյն Գուրը, ֆրանսական դիպլոմատ պահականին, թրքական ջուրբր վերագարձին համար, կը շարունակէ հակառակի, այս շոգենաւին ծարտանէլէն անցնել մերժուած է, Բ. Գուրը, կը պնդէ թէ՛ տէրութիւնները, Պոլսոյ նաւահանգստին մէջ երկրորդ պահական է մը բռնելու իրաւունք չունին:

Պոլիս.— Պարսկական դեսպանութիւնը, ընկերակցութեամբ պէլճիգական զործակատարին, Նիրազի խանին (հիմայ ազատ) կամայական ձեռքակալութեան համար վերստին բողոքած է, և կը պնդեն որ, այս մասին տաճկական կառավարութիւնը ներուսն խնդրէ և պատժէ յանցաւորները, այսինքն Նէճիպ Մէլհամէն և անոր մարդիկը:

Պոլիս.— Կը ծանուցանեն թէ՛ արտաքին գործոց նախարարութեան առաջին ատենադպիր Նուրի պէլի աղջիկները, վերջնականապէս մերժած են Պոլիս վերագառնալ:

Լուր կը շրջի թէ՛ Նուրի պէլը ներկայ առիթէն օդուռելով, այլ եւս չուզէր Պոլիս վերագառնալ, ուր իր աղջիկներուն փոխուստի հետեւանօք, անոր ապագանք վը տանգի ենթակայ է:

Տանկական ոստիկանութիւնը զարձեալ հայերը սկսաւ ձեռքակալել, առարկելով թէ՛ արտասահմանէ եկած հայեր Պոլսոյ մէջ նոր մահափորձեր կը պատրաստեն:

Բաց ասկէ, այն 4 յոյները, որ

եղեւնագատ տտեանը սեպարտ արձակեց վերջերս, Սուլթանի դէմ եղած մահափորձի առթիւ, ոստիկանութիւնը զարձեալ զանոնք ձեռքակալեց:

Ք Ո Ւ Ր Ք Ա

Բէնչա քաղաքէն կիմացնեն թէ՛ մարդ մը, մինչև հիմայ, այստեղ վեցհարուածեանի երեք զարկով, ընդ տեղապահ Լիսոփաքին սպաննած է:

Սպաննելը ազատ է:

Իրգուգոքի մէջ ոստիկանապետի օդականը պայանուած է: Փոխ կառավարի կեանքի դէմ եղած մահափորձը 230 հոգիի ձեռքակալման պատճառ եղած է:

Ինթերպոլի.— Ուսմանադար—առմկալարական կուսակցութեան համաժողովը, որուն գումարումը, Բեթերպուրիի մէջ, վերջին ժամուս արտօնուեցաւ, այսօր կէսօրէն վերջ մը 3 ին գումարուեցաւ: Ժողովականներու միահամուտ համաձայնութեամբ Բէթերուզովիչը նախագահ ընտրուեցաւ: Համաժողովը 3 օր պիտի տեւէ: Կուսակցութեան բոլոր պարագլուխները ներկայ են:

Ինթերպոլի.— Կառավարական լրագիրը, կայսերական հրամանագիր մը հրատարակած է որուն համաձայն զինուորական խորհուրդի 19 անդամները պաշտօնանկ կըլլան:

Պաշտօնանկ եղածներու մէջ բարձրագոյն զօրաբանակալութեան ներկայացուցիչներէն շատերը կան: Ներկայ միջոցը շատ կարեւոր է ուսական բանակին վերակազմութեան համար, առաջադրուած գործերու իրականացման տեսակէտով: Պատերազմական խորհուրդը որ հիմայ պաշտօնանկ եղած զօրավարներէ կազմակերպուած է, բանակին մէջ ներմուծելիք նորագոյն և ստիպողական բարենորոգումներուն կը հակառակէր:

Երէկ Ս. Էսայի Մայր եկեղեցիին մէջ ունեւ մը նեւուած, և մեծ ֆլանսեր հասուցած է: Թմբակից կըրցած է փախչիլ:

Թիֆլիզի մէջ թաղեցիները, լզիչերպահ գնդի կազմակերպած են, խուլիքաններու դէմ մաքսուելու և հրկիցութիւններու առաջը առնելու համար:

Օտէսայէն կիմացնեն. Կովկասի Սեւ ծովու սփունքը յեղափոխականներու ձեռքն է: Կովկասի յոյստիստի մօտ յեղափոխականները շոգենաւ մը կեցնելով, անկէ հրազէն ու հրանիւթ առած են:

Լեռնային բնակչութիւնը տապալելով տիրող տեղական իշխանութիւնները, զանոնք իրեններով փոխանակած է:

Печатница на П. Глушковъ С.-неВарн